

SEC BA III Sem: 6 - 2024-25 POLITICAL SCIENCE

Political Leadership and Communication

MCQ Question Bank-

Dr. D.S. Kshirsagar (9970975264)

MODULE: 1 POLITICAL LEADERSHIP (राजकीय नेतृत्व)

१. मुख्यमंत्री व पंतप्रधान यांचे नेतृत्व..... स्वरूपाचे असते.

- राजकीय
- आर्थिक
- प्रशासकीय
- धार्मिक

२. च्या मते, नेतृत्व म्हणजे व्यक्तीच्या वर्तणुकीतील असे गुण की ज्यामुळे संघटितपणे कार्य करणाऱ्या लोकांना आणि त्यांच्या कार्याला मार्गदर्शन मिळते.

- कार्ल मार्क्स
- चेस्टर बर्नाड
- रसेल
- पुतीन

३. हे नेतृत्वाचे गुण आहेत.

- संवाद कौशल्य
- संघटन कौशल्य
- वक्तृत्व व निर्णयक्षमता
- वरील सर्व

४. नेतृत्व असते.

- खाजगी
- गुप्त
- व्यक्तिगत
- अमर्याद

५. नेत्याचे व्यक्तिमत्व आणि त्याचे अनुयायांमधील आकर्षण यावर आधारित नेतृत्व म्हणजे प्रकारचे नेतृत्व होय.

- विभूतीरूप (Charismatic)
- व्यावसाईक
- भडक
- यापैकी नाही

६. सर्व निर्णय नेता स्वतःच घेतो आणि इतरांना केवळ त्याचे पालन करण्यास सांगतो, अशा प्रकारचे नेतृत्व..... नेतृत्व म्हणून ओळखले जाते.

- लोकशाही
- राजेशाही
- स्वार्थी
- हुकुमशाही

७. या प्रकारच्या नेतृत्वामध्ये लोकांचा सहभाग आणि मतदानावर आधारित निर्णय प्रक्रियेला महत्व दिले जाते.

- हुकुमशाही
- लोकशाही
- राजेशाही
- वरील सर्व

८. राजकीय नेतृत्वात हे कौशल्य महत्वाचे मानले जाते.

- फुट पाडणे
- विरोध करणे
- प्रभावी संवाद
- यापैकी नाही

९. जाणून घेणे हे राजकीय नेतृत्वाचे प्रमुख कार्ये आहे. .

- जनमत
- आर्थिक विकास
- भूप्रदेश
- राष्ट्राचा इतिहास

१०. राजकीय नेते गरजा लक्षात घेऊन धोरणे व योजना ठरवतात.

- नेत्यांच्या
- समाजाच्या
- राजकीय पक्षांच्या
- यापैकी नाही

११. राजकीय नेते सामाजिक हितासाठी घेण्याचे कार्ये करतात.

- वचन
- वेतन
- लाच
- निर्णय

१२. शासकीय कामकाज योग्यरीत्या चालविण्यासाठी आवश्यक नेतृत्व म्हणजे नेतृत्व होय.

- राजकीय
- प्रशासकीय
- धार्मिक

- आर्थिक

१३. एन. टी. रामाराव यांचे राजकीय नेतृत्व स्वरूपाचे नेतृत्व होते.

- कौटुंबिक

- जहाल

- करिष्माई

- मवाळ

१४. समूहाचे करणे, हे नेतृत्वाचे प्रमुख कार्ये आहे.

- रक्षण

- निरीक्षण

- पालन

- प्रतीनिधित्व

१५. राजकीय नेत्याकडून समूहाच्या गरजा व उपलब्ध संसाधने यांचा विचार करून योजनांचे केले जाते.

- पालन

- संयोजन

- रक्षण

- यापैकी नाही

१६. धोरणांच्या अंमलबजावणीसाठी नेते प्रभावी या तंत्राचा अवलंब करतात.

- भाषणे

- बैठका

- कार्यविभागणी

- यापैकी नाही

१७. नेतृत्वाच्या वर्गीकरणाची मांडणी केली आहे.

- जॉन रॉल्स
- जॉन लॉक
- मार्टिन बेब
- मार्टिन कॉनवे

१८. मेक्स वेबर यांनी नेतृत्वाचे प्रकार सांगितले आहेत.

- तीन
- चार
- पाच
- सहा

१९. पारंपारिक, विभूतीरूप व कायदेशीर असे नेतृत्वाचे तीन प्रकार यांनी सांगितले आहेत.

- रुसो
- ग्राम्सी
- मेक्स वेबर
- हॉब्स

२०. बदलत्या परीस्तीतीनुरूप लोकांच्या यामध्ये राजकीय नेतृत्वाकडून बदल केला जातो.

- अभिवृत्ती व वर्तन
- संपत्ती
- गुन्हेगारी
- वरील सर्व

२१. राजकीय नेतृत्वासाठी कौशल्य हे अत्यंत आवश्यक कौशल्य आहे.

- गुन्हेगारी
- गुंडगिरी
- विसंवाद

- संघटन

२२. वंशपरंपरेने निर्माण होणारे नेतृत्व प्रकारचे नेतृत्व म्हणून ओळखले जाते.

- पारंपारिक

- आधुनिक

- नैतिक

- वरील सर्व

२३. नियम व प्रक्रियेनुसार कार्य करणारे नेतृत्वप्रकारचे नेतृत्व म्हणून ओळखले जाते.

- राजकीय

- नोकरशाही

- आर्थिक

- यापैकी नाही

२४. समकालीन राजकीय नेतृत्व लोकांपर्यंत पोहोचण्यासाठीया तंत्रज्ञानाचा वापर करित आहेत.

- भाषणे

- रयाली

- सोशल मिडिया

- वरील सर्व

२५. पूर्वीच्या तुलनेत सध्याच्या राजकीय नेतृत्वात अधिक दिसून येते.

- हुकुमशाहीकरण

- धर्मिकीकरण

- राजकीयीकरण

- लोकशाहीकरण

२६. पूर्वीच्या तुलनेत सध्याच्या राजकीय नेत्यांकडून अधिक वापर दिसून येतो.

- तंत्रज्ञानाचा

- मशीनचा
- माणसांचा
- यापैकी नाही

२७. यांच्या राजकीय नेतृत्वाचा उदय भ्रष्टाचार निर्मुलन चळवळीतून झाला.

- विलासराव देशमुख
- अरविंद केजरीवाल
- उद्धव ठाकरे
- राज ठाकरे

२८. शेतकऱ्यांच्या चळवळीतून यांचे राजकीय नेतृत्व उदयास आले आहे.

- नरेंद्र मोदी
- मायावती
- राजू शेटी
- यापैकी नाही

२९. याचे राजकीय नेतृत्व दलित चळवळीतून उदयास आले आहे.

- शरद पवार
- रामदास आठवले
- राहुल गांधी
- यापैकी नाही

३०. ब्रिटीश शासनाविरुद्ध 'उलगुलान' हे आदिवाशिंग्या हक्काशी संबंधित आंदोलन यांच्या नेतृत्वात केले गेले.

- भगतशिंग
- बाबासाहेब आंबेडकर
- मायावती

- बिरसा मुंडा

३१. कन्हैया कुमार यांचे राजकीय नेतृत्व चळवळीतून उदयास आले.

- विध्यार्थी

- निर्वासित

- शेतकरी

- वरील सर्व

MODULE: 2 POLITICAL COMMUNICATION (राजकीय संसूचन)

१. राजकीय संसूचनाचा मुख्य उद्देश काय असतो?

- लोकांचे मनोरंजन करणे
- लोकमत प्रभावित करणे
- केवळ माहिती देणे
- आर्थिक विकास करणे

२. आधुनिक राजकीय संसूचनात कोणत्या माध्यमाचा सर्वाधिक वापर होतो?

- वर्तमानपत्र
- दूरदर्शन
- रेडीओ
- सोशल मिडिया

३. 'फेक न्यूज' चा राजकीय संसूचनावर कोणता परिणाम होतो?

- लोकांचा विस्वास वाढतो
- मतदारांमध्ये गोंधळ निर्माण होतो
- सरकारची कार्यक्षमता वाढते
- संसूचन सुलभ होते

४. राजकीय संसूचनातील 'स्पिन' म्हणजे काय?

- माहिती सकारात्मक किंवा नकारात्मक दृष्टीकोनातून सादर करणे
- निवडणूक जाहीर करणे
- जनतेला आर्थिक मदत करणे
- नवीन कायदा करणे

५. भारतात 'दूरदर्शन' या माध्यमाचा वापर राजकीय संसूचनात केव्हापासून सुरू झाला.

- 2005

- 1971

- 1959

- 1984

६. राजकीय संसुचनात 'अजेंडा सेटिंग' म्हणजे काय?

- पक्षाची स्थापना करणे
- सरकारचे धोरण ठरवणे
- जनतेसमोरील चर्चेचे मुद्दे ठरवणे
- निवडणूक तारीख जाहीर करणे

७. भारतात निवडणूक प्रचारासाठी कोणती संस्था नियम बनवते?

- निवडणूक आयोग
- सर्वोच्च न्यायालय
- माहिती आणि प्रसारण मंत्रालय
- संसद

८. राजकीय संसुचनात मास मीडियाची भूमिका काय आहे?

- मनोरंजन करणे
- माहिती पोहोचविणे आणि लोकमत घडवणे
- केवळ बातम्या देणे
- यापैकी नाही

९. राजकीय संसुचनात 'रॅली' चा वापर कोणत्या उद्देश्याने केला जातो?

- विरोधकांशी चर्चा करणे
- आर्थिक धोरण सांगणे
- जनतेला थेट संबोधित करणे
- यापैकी नाही

१०. 'पेड न्यूज' म्हणजे काय?

- पैसे देऊन प्रसिद्ध केलेली बातमी
- सरकारची अधिकृत बातमी
- सोशल मिडीयावरील बातमी
- मोफत दिलेली बातमी

११. राजकीय संसुचनातील 'प्रोपेगंडा' म्हणजे काय?

- वस्तुनिष्ठ माहिती देणे
- पक्षपाती माहिती देऊन जनमत प्रभावित करणे
- तटस्थ बातम्या देणे
- यापैकी नाही

१२. सोशल मिडीयावरील राजकीय प्रचाराला काय म्हणतात?

- ऑफलाईन प्रचार
- प्रिंट प्रचार
- डिजिटल प्रचार
- पारंपारिक प्रचार

१३. भारतात निवडणूक प्रचाराच्या खर्चाची मर्यादा कोण ठरवते.

- निवडणूक आयोग
- संसद
- राजकीय पक्ष
- सर्वोच्च न्यायालय

१४. राजकीय संसुचनात 'मिडिया बायस' म्हणजे काय?

- माध्यमांचे तटस्थ वृत्तांकन
- माध्यमांचे तांत्रिक वृत्तांकन

- माध्यमांचे पक्षपाती वृत्तांकन

- माध्यमांचे स्वतंत्र वृत्तांकन

१५. 'पब्लिक ओपिनियन पोल' चा मुख्य हेतू काय असतो?

- लोकांची संख्या मोजणे

- मतदारांची संख्या मोजणे

- मतमोजणी करणे

- जनमताचा अंदाज घेणे

१६. राजकीय संसूचनात 'डिबेट' चे महत्त्व काय आहे?

- मनोरंजन करणे

- उमेदवारांच्या धोरणांची तुलना करणे

- वाद लावणे

- यापैकी नाही

१७. राजकीय संसूचनात 'नकारात्मक प्रचार' म्हणजे काय?

- विरोधकावर टीका करणे

- तटस्थ माहिती देणे

- मतदारांना शिक्षण देणे

- स्वताच्या धोरणाचे कौतुक करणे

१८. व्यक्तीच्या सामाजीकरणाची सुरुवात कोठून होते?

- कुटुंब

- शाळा

- महाविद्यालय

- समाज

१९. राजकीय संसूचन ही कोणत्या प्रकारची संकल्पना आहे?

- पारंपारिक
- नैतिक
- आधुनिक
- यापैकी नाही

२०. 'कम्युनिकेशन' (संसूचन) हा इंग्रजी हा शब्द कोणत्या भाषेतून तयार झाला आहे?

- अरेबिक
- लॅटिन
- फ्रेंच
- यापैकी नाही

२१. राजकीय संसूचनावर आधारित 'दि नवर्स ऑफ गवर्नमेंट' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?

- कार्ल मार्क्स
- कार्ल हूपर
- कार्ल वेबर
- कार्ल ड्युच

२२. 'युटूब' ही प्रसार माध्यमाची सेवा केव्हा सुरु झाली?

- 2000
- 1950
- 2005
- 2025

२३. 'मार्क झुकरबर्ग' यांनी खालीलपैकी कोणती सेवा सुरु केली आहे?

- युटूब
- फेसबुक
- ट्युटर

- यापैकी नाही

२४. राजकीय संसुचनाच्या संशोधनाचा पाया कोणी घातला?

- मार्क झुकरबर्ग
- एलोन मस्क
- हेरॉल्ड लास्वेल
- यापैकी नाही

२५. 'राजकीय संसुचन हे सत्तेच्या वितरण व नियंत्रणासाठी एक साधन आहे.' असे कोणी म्हंटले आहे?

- जॉन स्ट्रीट
- एलोन मस्क
- हेरॉल्ड लास्वेल
- डेनिस मेक्स्वेल

२६. राजकीय संसुचनाचे पारंपारिक माध्यम कोणते आहे?

- वर्तमानपत्र
- रेडीओ
- टेलीविजन
- वरील सर्व

२७. राजकीय संसुचनाचे आधुनिक माध्यम कोणते आहे?

- वेबसाईडस
- सोशल मिडिया
- कृत्रिम बुद्धीमत्ता
- वरील सर्व

२८. राजकीय संसुचनाचा खालील कोणता प्रकार आहे?

- भाषणे

- रॅली
- प्रेस कॉन्फेरंस
- वरील सर्व

२९. प्राचीन काळी सत्ताधारी लोक कोणामार्फत संदेश पाठवत असत?

- गुप्तहेर
- सैनिक
- राजदूत
- न्यायाधीश

३०. राजकीय व्यवस्था व राजकीय पर्यावरण यात आदान, प्रदान व प्रत्यादान याद्वारे झालेल्या प्रक्रियेस काय म्हणतात?

- राजकीय संसुचन
- राजकीय आधुनिकीकरण
- राजकीय वर्तन
- यापैकी नाही

